

Archeologisch bureauonderzoek

**Sparrendreef 33, Vianen
Gemeente Vianen**

IDDS Archeologie rapport 1429

Colofon

Projectnummer	33950512/52319
In opdracht van	Fam. Oost
Auteur	drs. S. Moerman
Redactie	dr. A.W.E. Wilbers
Versie	1.4
Status	definitief

Autorisatie

A.W.E. Wilbers	Senior Prospector	16-7-2012	
----------------	-------------------	-----------	--

Goedkeuring

mevr. A. van Pelt	Gemeente Vianen		
-------------------	-----------------	--	--

© IDDS Archeologie
Noordwijk, november 2012
ISSN 2212-9650

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden veeveelvoudigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke andere wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

SAMENVATTING:

In juni 2012 heeft IDDS Archeologie in opdracht van Fam. Oost een archeologisch bureauonderzoek uitgevoerd voor de Sparrendreef 33 in Vianen, gemeente Vianen. De aanleiding voor dit onderzoek is de geplande verbouwing en uitbreiding van het bestaande woonhuis. Hierbij zal de bodem worden verstoord tot een diepte van ongeveer 80 cm beneden het maaiveld. Het archeologisch beleid van de gemeente Vianen geeft aan dat voorafgaand aan de bodemingrepen archeologisch onderzoek noodzakelijk is. Het doel van dit bureauonderzoek is het opstellen van een gespecificeerde archeologische verwachting voor het plangebied.

Het plangebied is gelegen in het Midden-Nederlands rivierengebied, mogelijk op een oeverwal van de Hagestein stroomgordel. Deze stroomgordel wordt gedateerd tussen 564 voor Chr. en 900 na Chr. en bevindt zich relatief ondiep in de ondergrond. De bodem in het plangebied bestaat mogelijk uit kalkhoudende ooivaaggronden van zware zavel en lichte klei met grondwatertrap VII.

Op de meest recente archeologische verwachtingskaart van de gemeente Vianen heeft het plangebied een hoge verwachting voor de periode prehistorie – Romeinse tijd en een middelhoge verwachting voor de Middeleeuwen en Nieuwe tijd. Er worden geen resten uit de Tweede Wereldoorlog verwacht. Het plangebied is nog niet eerder onderzocht, maakt geen deel uit van een archeologisch monument en er zijn geen vondstmeldingen of waarnemingen uit bekend. Waarnemingen uit de omgeving dateren vanaf de IJzertijd. Dit is ook de periode waaruit de oudst bekende resten afkomstig van de Hagestein stroomgordel dateren.

Op historische kaarten vanaf het begin van de 19^e eeuw staat het plangebied aangegeven als akker. Ploegwerkzaamheden kunnen gezorgd hebben voor verstoring van de bovengrond maar deze verstoringen zijn naar verwachting relatief ondiep en reiken mogelijk niet tot in de top van de stroomgordelafzettingen. De eerste bebouwing in het plangebied stamt uit de jaren zeventig van de vorige eeuw en betreft de huidige bebouwing. Ten tijde van dit bureauonderzoek was het plangebied bebouwd met een woonhuis en in gebruik als tuin. De verstoringen onder de bebouwing reiken tot een diepte van ongeveer 80 cm onder het maaiveld.

Op basis van het bureauonderzoek kunnen in het plangebied archeologische resten worden aangetroffen vanaf de IJzertijd. Deze resten zullen zich bevinden in de top van de Hagestein stroomgordelafzettingen. Organische resten worden in het plangebied alleen verwacht onder de grondwaterspiegel (dieper dan 2 m –mv). De kans op archeologische resten vanaf het begin van de 19^e eeuw is klein omdat het plangebied op de diverse historische kaarten als akker staat aangegeven. Er worden geen resten uit de Tweede Wereldoorlog verwacht.

Gezien de resultaten van het bureauonderzoek wordt geadviseerd om in het plangebied vervolgonderzoek uit te laten voeren. Het vervolgonderzoek dient gericht te zijn op het bepalen van de diepte van de top van de stroomgordelafzettingen en het controleren in hoeverre deze afzettingen nog intact zijn.

INHOUDSOPGAVE:

ADMINISTRATIEVE GEGEVENS VAN HET PLANGEBIED.....	4
1. INLEIDING	5
1.1. Aanleiding	5
1.2. Doel- en vraagstelling van het onderzoek.....	5
1.3. Ligging van het plan- en onderzoeksgebied	5
1.4. Werkwijze	6
2. GEOMORFOLOGIE EN BODEM	8
2.1. Ontstaansgeschiedenis landschap	8
2.2. Geomorfologie.....	9
2.3. Bodem	9
3. ARCHEOLOGISCHE EN (BOUW)HISTORISCHE INFORMATIE	10
3.1. Archeologische en ondergrondse bouwhistorische waarden	10
3.2. Historische situatie en mogelijke verstoringen.....	10
3.3. Huidig landgebruik	10
4. VERWACHTINGSMODEL.....	12
4.1. Beantwoording vraagstelling.....	12
5. AANBEVELINGEN	13
5.1. Betrouwbaarheid	13
GERAADPLEEGDE BRONNEN	14
LIJST VAN AFKORTINGEN EN BEGRIPPEN	15
BIJLAGEN	
1. Topografische kaart	
2. Archis-informatie	
3. Overzicht plangebied	
4. Topografische militaire kaart 1902	
5. Peridentabel	

Administratieve gegevens van het plangebied

<i>Onderzoeksmeldingsnummer</i>	52319
<i>Toponiem</i>	Sparrendreef
<i>Plaats</i>	Vianen
<i>Gemeente</i>	Vianen
<i>Kadastrale aanduiding</i>	Vianen D 30
<i>Provincie</i>	Utrecht
<i>Kaartblad</i>	38F
<i>Coördinaten</i> Centrum Hoekpunten	134350/444395 134.344/444.424 (NW) 134.375/444.415 (NO) 134.366/444.382 (ZO) 134.335/444.301 (ZW)
<i>Oppervlakte</i>	1088 m ²
<i>Onderzoekskader</i>	Omgevingsvergunning voor de verbouwing van een woonhuis
<i>Uitvoerder</i>	IDDS Archeologie Contactpersoon: mevr. S. Moerman Postbus 126 2200 AC Noordwijk (ZH) Tel: 071-4028586 E-mail: smoerman@idders.nl
<i>Bevoegde overheid</i>	Gemeente Vianen Contactpersoon: mevr. A.F. van Pelt Postbus 46 4130 EA Vianen Tel: 0347-369911
<i>Adviseur namens de bevoegde overheid</i>	Omgevingsdienst regio Utrecht Contactpersoon: dhr. P.C. de Boer Postbus 461 3700 AL Zeist Tel: 030-6999590
<i>Beheer en plaats van documentatie</i>	Provinciaal Depot voor Bodemvondsten van de provincie Utrecht
<i>Uitvoeringsperiode onderzoek</i>	juni-juli 2012

1. Inleiding

1.1. Aanleiding

In opdracht van Fam. Oost heeft IDDS Archeologie in juni 2012 een archeologisch bureauonderzoek uitgevoerd voor de Sparrendreef 33 in Vianen, gemeente Vianen. De aanleiding voor dit onderzoek is de geplande verbouwing van het bestaande woonhuis. Bij de verbouwing zal het woonhuis worden vergroot. Graafwerkzaamheden ten behoeve van deze ontwikkeling zullen zorgen voor een bodemverstoring tot een diepte van ongeveer 80 cm beneden maaiveld. De kans bestaat dat eventueel aanwezige archeologische waarden hierdoor verstoord dan wel vernietigd zullen worden.

Op de archeologische beleidsadvieskaart uit 2007 heeft het plangebied een hoge archeologische verwachting en is archeologisch onderzoek verplicht gesteld indien werkzaamheden dieper reiken dan 30 cm –mv en het te verstoren oppervlak groter is dan 50 m². Ten tijde van het uitvoeren van dit onderzoek was de gemeente bezig met het vaststellen van een nieuw archeologisch beleid met bijbehorende verwachtingskaart, waarbij het plangebied zal vallen in categorie AWV2. Voor deze categorie gaat gelden dat archeologisch onderzoek noodzakelijk is voor plangebieden die groter zijn dan 30 m² en waarin ingrepen plaatsvinden die dieper reiken dan 30 cm –mv.

1.2. Doel- en vraagstelling van het onderzoek

Het doel van het bureauonderzoek is het opstellen van een gespecificeerde verwachting voor het plangebied. Dit gebeurt aan de hand van bestaande bronnen over bekende en verwachte archeologische waarden binnen het plangebied. Op basis van de resultaten van het onderzoek worden aanbevelingen gedaan over eventueel behoud of vervolgonderzoek.

Om dit doel te kunnen realiseren, wordt op de volgende vragen een antwoord gegeven:

- Is op de locatie naar verwachting nog een bodemarchief aanwezig?
- Wat is (naar verwachting) de omvang, ligging, aard en datering hiervan?

Indien het bureauonderzoek niet of onvoldoende antwoord kan geven op bovenstaande vragen:

- Welke vorm van nader onderzoek is nodig om de vragen 1 en 2 voldoende te kunnen beantwoorden?

Indien het bureauonderzoek voldoende antwoord kan geven op de vragen 1 en 2:

- In welke mate wordt een eventueel aanwezig bodemarchief verstoord door de realisatie van de geplande bodemingreep?
- Hoe kan deze verstoring door planaanpassing tot een minimum worden beperkt?

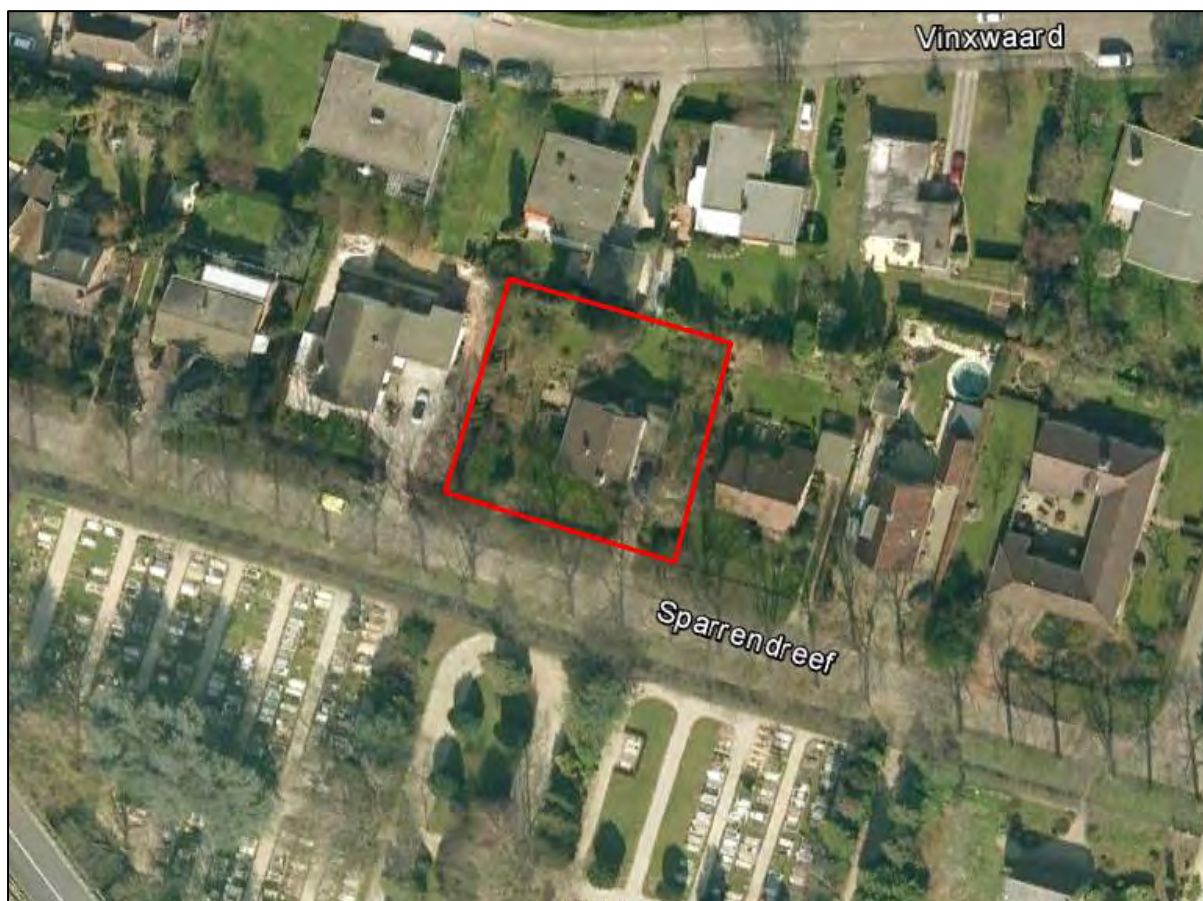
Het bureauonderzoek is uitgevoerd conform de Kwaliteitsnorm Nederlandse Archeologie (KNA), versie 3.2 (Centraal College van Deskundigen 2010) en de gemeentelijke eisen.

Voor de in dit rapport gebruikte geologische en archeologische tijdsaanduidingen wordt verwezen naar bijlage 5. Afkortingen en enkele vaktermen worden achterin dit rapport uitgelegd (zie lijst van afkortingen en begrippen).

1.3. Ligging van het plan- en onderzoeksgebied

De ligging van het (her) in te richten gebied, ofwel het plangebied, is weergegeven in Bijlage 1. Het plangebied ligt ten noordoosten van de Sparrendreef en wordt aan de overige zijden begrensd door belendende percelen. Het perceel heeft een oppervlakte van ongeveer 1088 m² en een maaiveldhoogte van ongeveer 4 m +NAP. Het gehele perceel wordt in dit onderzoek beschouwd als plangebied. De exacte ligging en contouren van het plangebied zijn nader weergegeven in Bijlage 3 en Figuur 1.

Om tot een gespecificeerde verwachting voor het plangebied te komen, is niet alleen gekeken naar bekende gegevens over het plangebied zelf maar ook naar de omgeving. Voor het totale onderzochte gebied, oftewel het onderzoeksgebied, is als begrenzing een straal van 500 m rondom het plangebied gekozen. De straal van 500 m is dusdanig gekozen dat meerdere archeologische onderzoeken die eerder zijn uitgevoerd op locaties die bodemkundig en geomorfologisch vergelijkbaar zijn met het plangebied worden meegenomen.

Figuur 1: Het plangebied (binnen het rode kader) op een luchtfoto uit 2007 (bron: Google Earth).

1.4. Werkwijze

Bij het bureauonderzoek zijn gegevens verzameld over bekende of verwachte archeologische en bouwhistorische waarden binnen het onderzoeksgebied. Er is gebruik gemaakt van informatie uit de onderstaande lijst. Deze gegevens zijn aangevuld met relevante informatie uit beschikbare achtergrondliteratuur (zie literatuurlijst).

Archeologie en bouwhistorie

- Verwachtingskaarten van de gemeente Vianen (versie 2007 en versie 2012)
- Indicatieve Kaart van Archeologische Waarden (IKAW)
- Cultuurhistorische Hoofdstructuur (CHS) van de provincie Utrecht
- Archeologisch Informatie Systeem (Archis II) van de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed (RCE)
- KennisInfrastructuur CultuurHistorie (KICH; www.kich.nl)
- *Tastbare Tijd* (Blijdenstijn 2005)

Bodemkaarten, geomorfologische kaarten en hoogtekaarten

- Bodemkaart 38 Oost Gorinchem (Stichting voor Bodemkartering 1981)
- Geomorfologische kaart 38 (Alterra 2005)
- Geomorfologische kaart van de Rijn-Maas delta (Berendsen/Stouthamer 2001)
- Actueel Hoogtebestand van Nederland (www.ahn.nl/viewer)

Historische kaarten

Aanvullende historische informatie is verkregen uit diverse via watwaswaar.nl beschikbaar historische kaarten, waaronder het minuutplan uit begin 19^e eeuw en enkele topografische kaarten uit de 20^e eeuw.

Overige informatie

Er zijn voor dit onderzoek geen archieven geraadpleegd, aangezien het plangebied gelegen is in een gebied dat tot de jaren zeventig van de vorige eeuw onbebouwd was. Tevens is geen navraag gedaan bij heemkundekringen en bij de provincie omdat de gegevens van het Meldpunt Archeologie van de provincie Utrecht en van de relevante amateurarcheologen zijn opgenomen in de gemeentelijke verwachtingskaart.

Voor informatie omtrent bodemsaneringen en ontgrondingenvergunningen is het Bodemloket (www.bodemloket.nl) geraadpleegd. Om de ligging van kabels en leidingen in het plangebied te bepalen, is een KLIC-melding gedaan. Deze gegevens zijn aangevuld met informatie uit onderzoeksrapporten en achtergrondliteratuur (zie literatuurlijst).

2. Geomorfologie en bodem

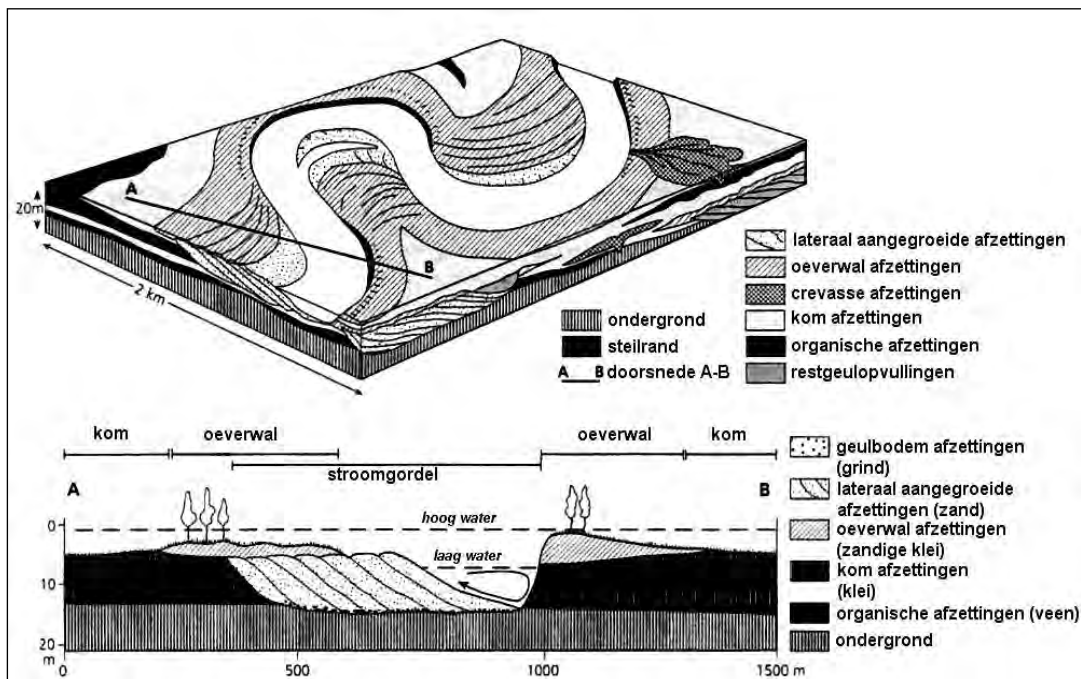
2.1. Ontstaansgeschiedenis landschap

Het landschap van het Midden-Nederlandse rivierengebied is gevormd door kronkelende rivieren, riviervleggingen en overstromingen. Gedurende de laatste ijstijd (het Weichselien, circa 120.000 tot 10.000 jaar geleden) stroomden er vlechtende rivieren door het gebied. Deze vlechtende rivieren bestonden uit vele geulen met daartussen kale zandbanken en hebben in de ondergrond een dik pakket zand en grind achtergelaten.

Na de laatste ijstijd, gedurende het Holoceen (ongeveer 10.000 jaar geleden tot en met nu) hadden de meeste rivieren die door Midden-Nederland stroomden een meanderend rivierpatroon. Een meanderende rivier heeft een kronkelende geul, waarbij door de erosie van de oevers de bochten steeds groter worden en/of langzaam stroomafwaarts migreren (Figuur 2). De breedte van de geul blijft echter vrijwel gelijk.

Hierdoor wordt in de binnenbocht van een meander zand afgezet en ontstaat door de migratie over vele jaren een breed zandlichaam in de bodem. Buiten de geul wordt bij overstromingen het zand en de zandige kleien afgezet op de oevers van de geul en worden oeverwallen gevormd. Steeds verder van de geul verwijderd, in de lager gelegen komgebieden, wordt steeds fijner sediment afgezet in de vorm van siltige kleien. Die delen van de komgebieden die zo ver van de rivier afliggen dat het water geen sediment meer bevat kennen dusdanig hoge (grond)waterstanden dat afgestorven plantenresten niet meer kunnen vergaan en er veen ontstaat.

Bij actieve rivieren zijn met name de oeverwallen belangrijk voor de mens. Door de hogere ligging overstromen de oeverwallen minder vaak dan de komgebieden, waardoor ze beter bewoonbaar zijn. Daarnaast is de textuur van de zandige kleien van de oeverwallen beter geschikt voor akkerbouw en fruitteelt dan de zware kleien en het veen van de komgebieden. Soms kunnen oeverwallen doorbreken, waarbij zogenaamde crevasses ontstaan (Figuur 2). Een crevasse bestaat uit een diep uitgesleten geul door de oeverwal heen en een delta-achtige afzetting in de kom achter de oeverwal. Crevasse-afzettingen zijn veelal sterk zandig vanwege de hoge stroomsnelheden en de directe verbinding met de hoofdgeul.

Figuur 2: Blokdiagram van de afzettingen van meanderende rivieren en gerelateerde organische afzettingen in de Betuwe. De rivier stroomt naar links (Berendsen/Stouthamer 2001).

Sedimentatieprocessen in de geul van een rivier, kleine klimatologische veranderingen of specifieke lokale omstandigheden zorgden in het Midden-Nederlandse rivierengebied regelmatig voor de verlegging van een rivierloop over een traject van tientallen kilometers. In de nabijheid van de nieuwe geul werden de bestaande afzettingen geërodeerd terwijl bestaande afzettingen verder van de nieuwe geul verwijderd langzaam werden bedekt met nieuwe afzettingen. De oude rivierloop verlandde in zijn geheel, waarbij de laatste restgeul werd opgevuld met humeuze zanden en kleien en soms met veen. Door verschillen in de mate van inklinking tussen veen, klei en zand vormden de verlaten rivieren en hun oeverwallen ruggen in het landschap die stroomruggen of stroomgordels worden genoemd. Zand klinkt vrijwel niet in terwijl klei en vooral veen zeer sterk kunnen inklinken. Deze stroomruggen vormen net als oeverwallen hogere zones in het landschap die minder vaak overstroomd en daardoor meer geschikt zijn voor bewoning en voor akkerbouw. Door verdergaande sedimentatie gedurende het Holoceen zijn verschillende van deze stroomruggen weer begraven geraakt, hergebruikt door een nieuwe rivier of grotendeels geërodeerd. Daardoor zijn sommige stroomruggen in het huidige landschap niet meer te herkennen.

2.2. Geomorfologie

Het plangebied ligt op de geomorfologische kaart in een gebied dat staat aangegeven als ongekarteerd vanwege de ligging binnen de bebouwde kom. Op basis van omliggende eenheden is het plangebied mogelijk gelegen op een rivieroeverwal (kaartcode 3K25). Volgens de kaart van de Rijn-Maas delta (Berendsen / Stouthamer 2001) is het plangebied gelegen op de Hagestein stroomgordel. Deze stroomgordel wordt gedateerd tussen 564 voor Chr. en 900 na Chr. en bevindt zich relatief ondiep in de ondergrond. Onder de stroomgordel kunnen mogelijk nog (geërodeerde) resten van oudere stroomgordels aanwezig zijn.

2.3. Bodem

Het plangebied ligt op de bodemkaart in een gebied dat staat aangegeven als ongekarteerd vanwege de ligging binnen de bebouwde kom. Op basis van omliggende eenheden bestaat de bodem van het plangebied mogelijk uit kalkhoudende ooivaaggronden van zware zavel en lichte klei (kaartcode Rd90A) met grondwatertrap VII. Het zijn goed ontwaterde, diep gehomogeniseerde gronden die worden aangetroffen op de hoog gelegen oeverwallen. Het grondwater zakt in de zomer weg tot dieper dan 2 m –mv (Harbers 1981).

3. Archeologische en (bouw)historische informatie

3.1. Archeologische en ondergrondse bouwhistorische waarden

Het plangebied staat op de IKAW en op de gemeentelijke verwachtingskaart uit 2007 aangegeven als een gebied met een hoge trefkans voor archeologische waarden vanaf de prehistorie tot de Nieuwe tijd (bijlage 2). Deze waardering is gebaseerd op de ligging van het terrein op de Hagestein stroomgordel. Op deze stroomgordel zijn resten bekend uit de Late IJzertijd, Romeinse tijd en Middeleeuwen. Op de nieuwe verwachtingskaart van de gemeente heeft het plangebied een hoge archeologische verwachting voor de periode prehistorie – Romeinse tijd en een middelhoge verwachting voor de Middeleeuwen en de Nieuwe tijd. Er worden geen resten uit de Tweede Wereldoorlog verwacht binnen het plangebied.

Het plangebied is nog niet eerder archeologisch onderzocht, er zijn geen vondstmeldingen of waarnemingen uit bekend en het maakt volgens de Archeologische Monumentenkaart (AMK) geen onderdeel uit van een archeologisch monument. Binnen een straal van 500 m zijn meerdere meldingen aanwezig in Archis. Ongeveer 370 m ten noordoosten van het plangebied bevindt zich een AMK-terrein van hoge archeologische waarde dat de resten van Kasteel de Bol omvat (monument 6760). Het kasteel is gebouwd in het derde kwart van de 13^e eeuw en afgebroken voor 1372.

Voorafgaand aan de aanleg van een plas ongeveer 170 m ten zuidwesten van het plangebied hebben achtereenvolgens een bureauonderzoek, een verkennend booronderzoek en een karterend booronderzoek plaatsgevonden (onderzoeksmeldingen 23256, 23495 en 32489). Deze onderzoeken gaven alleen voor een klein gebied circa 550 m ten zuidwesten van het plangebied aanleiding tot vervolgonderzoek. Het proefsleuvenonderzoek leverde echter geen bewoningssporen op, alleen stroomgordelafzettingen (onderzoeksmelding 37439). Uit ophogingszand afkomstig uit deze waterplas zouden wel archeologische vondsten afkomstig zijn, daterend uit de IJzertijd, Romeinse tijd en Karolingische tijd (waarneming 420735).

Ongeveer 180 m ten noorden van het plangebied is een gebied van ongeveer 2,5 ha onderzocht middels booronderzoek (onderzoeksmelding 16978). De verwachte stroomgordels, waaronder die van Hagestein, zijn niet aangetroffen. De enige archeologische resten zijn waarschijnlijk afkomstig van ophoging van het terrein met stadsafval (waarneming 411839).

De overige archeologische onderzoeken in de omgeving van het plangebied hebben geen vindplaatsen opgeleverd of zijn dusdanig recent uitgevoerd (of nog in uitvoering) dat de resultaten nog niet bekend zijn in Archis.

3.2. Historische situatie en mogelijke verstoringen

Op het minuutplan uit begin 19^e eeuw is het plangebied gelegen in een gebied met de naam "Vinxwaard" en in gebruik als akker. De Sparrendreef was destijds een dunne strook bos. Op kaarten uit het einde van de 19^e eeuw is het landgebruik gelijk en staat de Sparrendreef als weg aangegeven (bijlage 4). Het gebied staat aangegeven als "De Wis". Het gebruik van het plangebied als akker, en de daarbij horende ploegwerkzaamheden, kan gezorgd hebben voor verstoring van de bovengrond van het plangebied. Deze verstoring is naar verwachting relatief ondiep en reikt mogelijk niet tot in de top van de stroomgordelafzettingen.

In de jaren '20 of '30 van de 20^e eeuw verschijnt de eerste bebouwing langs de Sparrendreef. Het plangebied was toen nog onbebouwd. In latere jaren komt er steeds meer bebouwing bij, waaronder in 1972 ook de huidige bebouwing in het plangebied.

3.3. Huidig landgebruik

Ten tijde van het onderzoek was het plangebied bebouwd met een woonhuis en in gebruik als tuin (Figuur 1). Op basis van bouwtekeningen geleverd door de opdrachtgever is het woonhuis niet onderkelderd en reiken de funderingen tot een diepte van ongeveer 80 cm onder het maaiveld. Op

KLIC-gegevens is te zien dat de enige kabels en leidingen binnen het plangebied huisaansluitingen betreffen die tussen de Sparrendreef en het woonhuis liggen. Bij het Bodemloket zijn geen gegevens bekend over bodemsaneringen of ontgrondingenvergunningen binnen het plangebied.

4. Verwachtingsmodel

Uit het bureauonderzoek is gebleken dat het plangebied waarschijnlijk is gelegen op een rivieroeverwal die behoort bij de Hagestein stroomgordel. Deze stroomgordel was actief tussen 564 voor Chr. en 900 na Chr. en bevindt zich relatief ondiep in de ondergrond. Het is niet waarschijnlijk dat binnen de te verstoren diepte nog afzettingen van andere stroomgordels voorkomen onder de afzettingen van de Hagestein stroomgordel. Indien afzettingen van andere stroomgordels aanwezig zijn, kunnen deze bovendien zijn geërodeerd door de Hagestein stroomgordel.

Archeologische resten in het plangebied mogen vooral worden verwacht in de top van de Hagestein stroomgordelafzettingen. Op deze stroomgordel zijn resten bekend uit de Late IJzertijd, Romeinse tijd en Middeleeuwen. De oeverwal van deze stroomgordel was vanwege de hoge en droge ligging een gunstige bewoningslocatie. Derhalve kunnen ook in het plangebied archeologische resten worden aangetroffen vanaf de IJzertijd. Het zal voornamelijk gaan om anorganische resten. Organische resten worden alleen verwacht onder de laagste grondwaterspiegel, en die ligt in het plangebied dieper dan 2 m –mv.

De kans op archeologische resten vanaf het begin van de 19^e eeuw is klein omdat het plangebied op het minuutplan als onbebouwd en in gebruik als akker staat aangegeven. Er worden geen resten uit de Tweede Wereldoorlog verwacht.

4.1. Beantwoording vraagstelling

- *Is op de locatie naar verwachting nog een bodemarchief aanwezig?*

Op de locatie is naar verwachting nog een bodemarchief aanwezig. In de ondergrond zijn mogelijk onverstoord afzettingen van de Hagestein stroomgordel aanwezig waarin archeologische resten kunnen worden aangetroffen.

- *Wat is (naar verwachting) de omvang, ligging, aard en datering hiervan?*

Eventuele archeologische resten kunnen worden aangetroffen in de top van de waarschijnlijk relatief ondiep gelegen afzettingen van de Hagestein stroomgordel. De resten kunnen dateren uit de IJzertijd, Romeinse tijd of uit de Middeleeuwen. De omvang en aard van de resten is onbekend.

- *Welke vorm van nader onderzoek is nodig om de vragen 1 en 2 voldoende te kunnen beantwoorden?*

Er wordt aanbevolen om in het plangebied een archeologisch booronderzoek te laten uitvoeren teneinde te controleren hoe diep de top van de Hagestein stroomgordel ligt en in hoeverre deze nog intact is.

5. Aanbevelingen

Aan de hand van het bureauonderzoek is geconstateerd dat er archeologische resten aanwezig kunnen zijn in het plangebied. Er wordt geadviseerd om in het plangebied vervolgonderzoek uit te laten voeren. Het vervolgonderzoek dient gericht te zijn op het bepalen van de diepte van de top van de stroomgordelafzettingen en het controleren in hoeverre deze afzettingen nog intact zijn.

NB. Bovenstaand advies dient gecontroleerd en beoordeeld te worden door de bevoegde overheid (de gemeente Vianen), in dit geval geadviseerd door de Omgevingsdienst regio Utrecht. Deze zal vervolgens een besluit nemen inzake de te volgen procedure. IDDS Archeologie wil meegeven dat voordat dit besluit genomen is, er niet begonnen kan worden met bodemversturende activiteiten of activiteiten die voorbereiden op bodemverstoringen.

5.1. Betrouwbaarheid

Het uitgevoerde onderzoek is op zorgvuldige wijze verricht volgens de algemeen gebruikelijke inzichten en methoden. Het archeologisch onderzoek is erop gericht om de kans op het onverwacht aantreffen dan wel het ongezien vernietigen van archeologische waarden bij bouwwerkzaamheden in het plangebied te verkleinen. Aangezien het onderzoek is uitgevoerd door middel van een bureaustudie kan echter, op basis van de onderzoeksresultaten, de aan- of afwezigheid van eventuele archeologische waarden niet gegarandeerd worden.

Geraadpleegde bronnen

Alterra, 2005: *Geomorfologische kaart van Nederland, 1:50.000, blad 38 W/O*, Wageningen.

ANWB, 2005: *ANWB Topografische Atlas Utrecht 1:25000*, Den Haag.

Berendsen, H.J.A. /E. Stouthamer, 2001: Geological – Geomorphological map of the Rhine-Meuse delta, the Netherlands, in H.J.A. Berendsen/E. Stouthamer (eds.), *Palaeogeographical development of the Rhine-Meuse delta, the Netherlands*, Assen, Addendum 1.

Centraal College van Deskundigen, 2010: *Kwaliteitsnorm Nederlandse Archeologie, versie 3.2*, Gouda.

Harbers, P., 1981: *Bodemkaart van Nederland, 1:50.000, Toelichting bij kaartblad 38 Oost Gorinchem*, Wageningen.

Stichting voor Bodemkartering, 1981: *Bodemkaart van Nederland, 1:50.000, blad 38 Oost Gorinchem*, Wageningen.

Websites

watwaswaar.nl

www.ahn.nl/viewer

www.bodemloket.nl

www.kich.nl

Lijst van afkortingen en begrippen

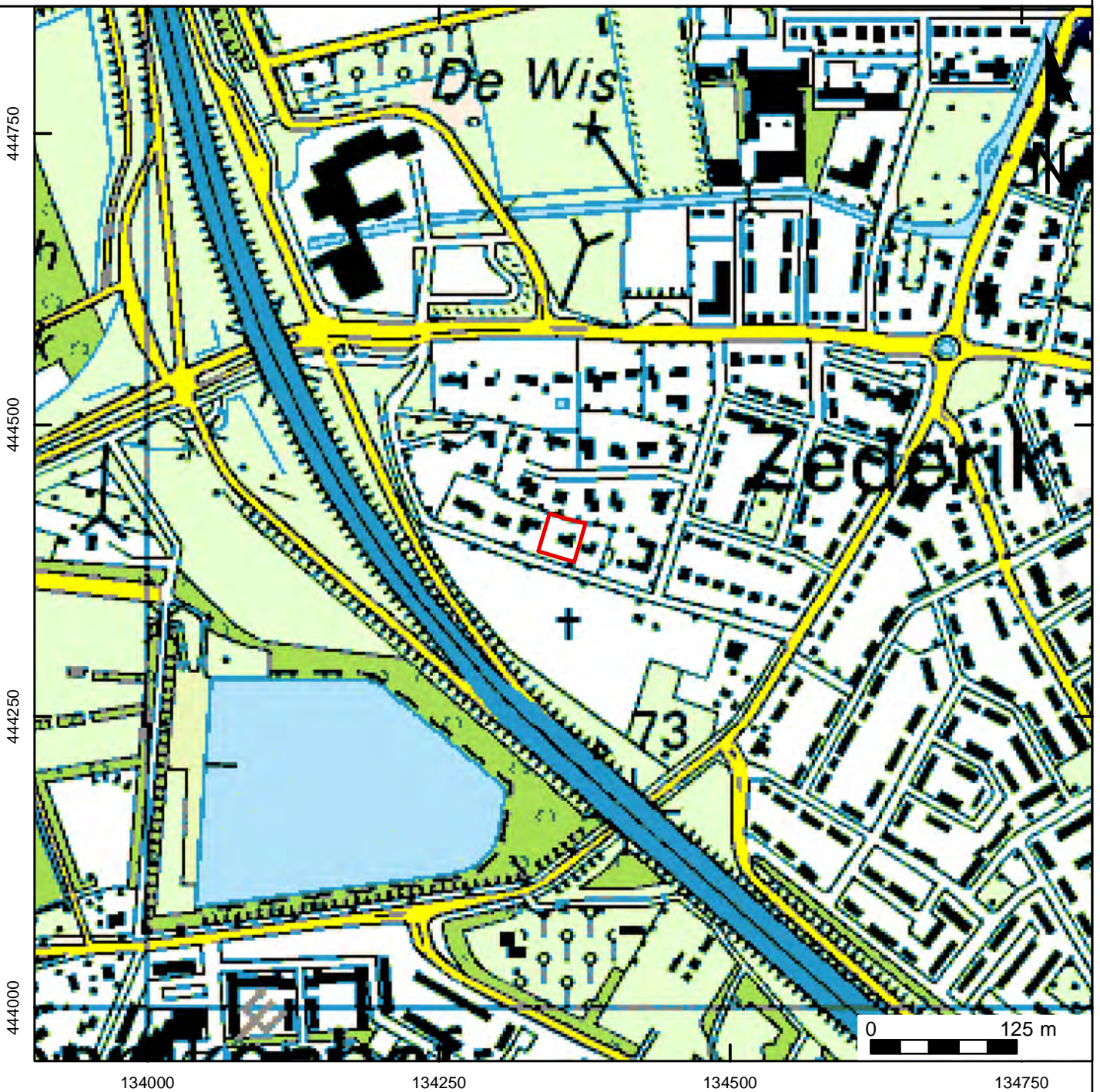
Afkortingen

Archis	Archeologisch Informatie Systeem
AMK	Archeologische Monumenten Kaart
GPS	Global Positioning System
IKAW	Indicatieve Kaart van Archeologische Waarden
KNA	Kwaliteitsnorm Nederlandse Archeologie
mv	maaiveld (het landoppervlak)
NAP	Normaal Amsterdams Peil
PvA	Plan van Aanpak
RCE	Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed

Verklarende woordenlijst

antropogeen	door menselijke activiteit veroorzaakt of gemaakt
Edelmanboor	een handboor voor bodemonderzoek
horizont	kenmerkende laag binnen de bodemvorming
humeus	organische stoffen bevattend; bestaande uit resten van planten en dieren in de bodem
oeverwal	ophoging van zandige sedimenten langs een riviergeul, afgezet bij hoogwater
rivierkom	laaggelegen vlakte achter een oeverwal
silt	zeer fijn sediment met grootte 0,002-0,063 mm
stroomgordel	het geheel van afzettingen (stroombed en oeverwal) van een rivier

Bijlage 1: Topografische kaart

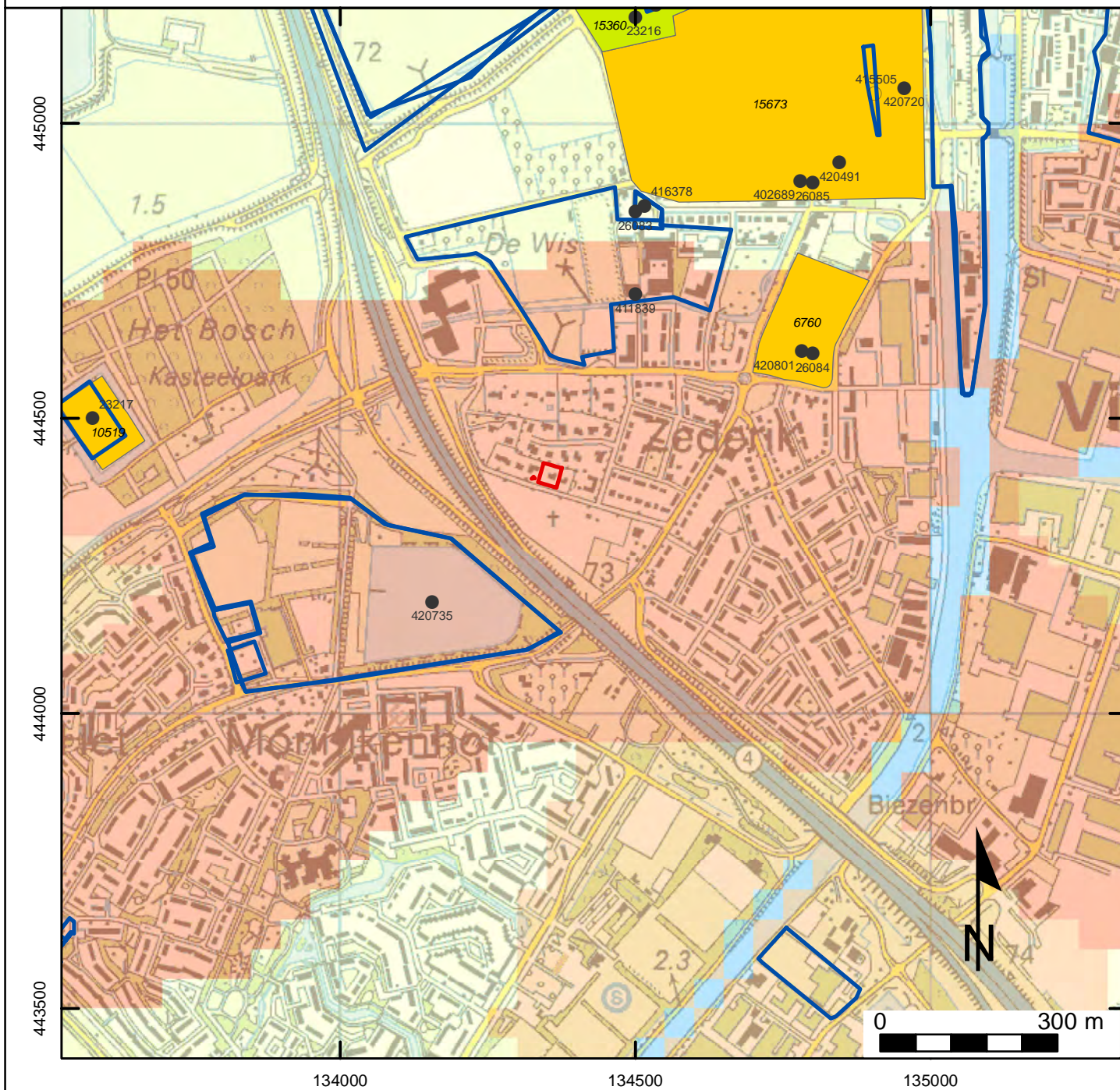
Projectnummer: 33950512
Projectnaam: Vianen, Sparrendreef 33

Legenda

 Plangebied

Bijlage 2: Archis-informatie

Projectnummer: 33950512

Projectnaam: Vianen, Sparrendreef 33

Legenda

- vondstmeldingen
- waarnemingen
- Plangebied
- onderzoeksmeldingen

monumenten

Archeologische waarde

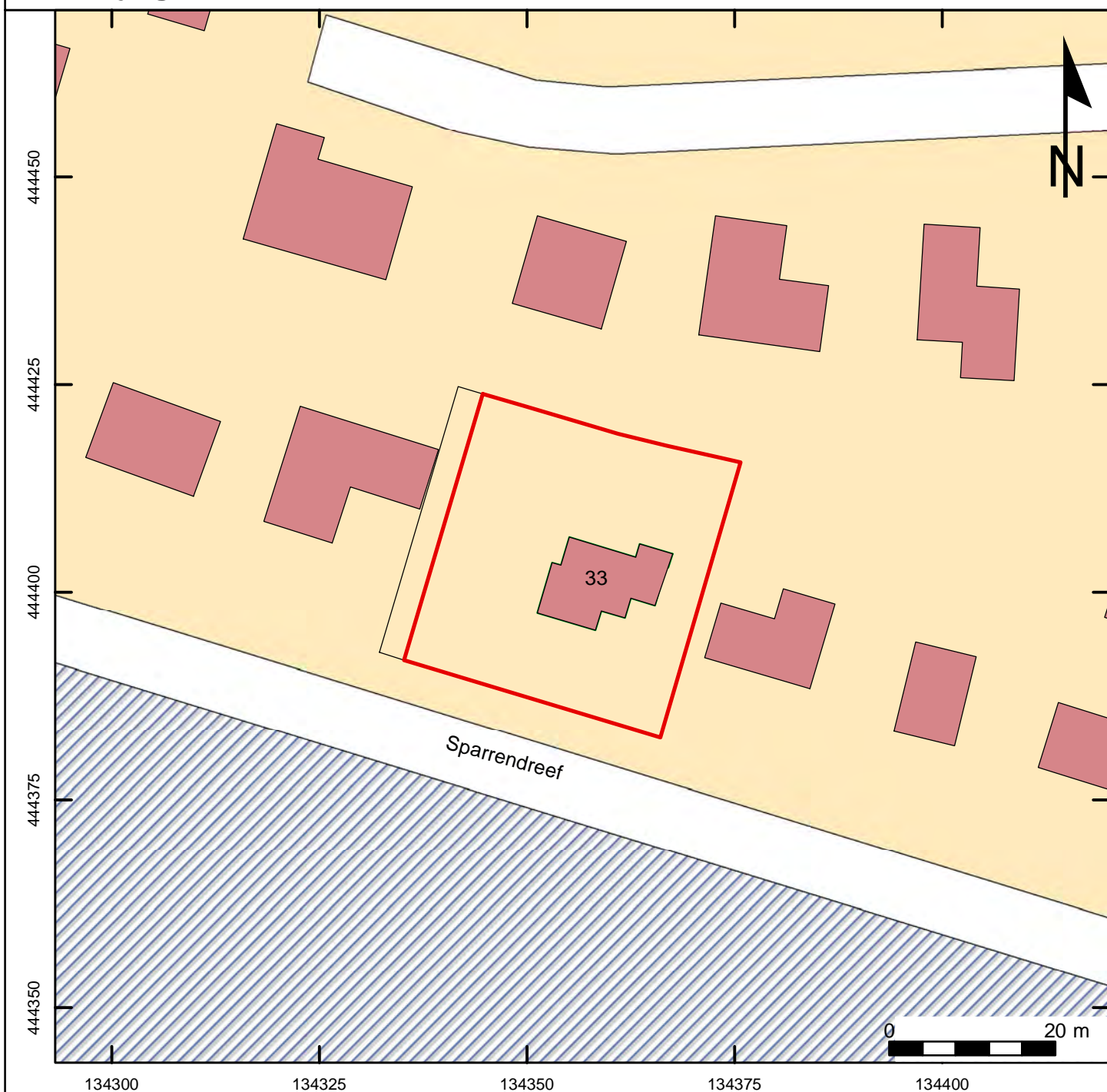
- Terrein van archeologische betekenis
- Terrein van archeologische waarde
- Terrein van hoge archeologische waarde
- Terrein van zeer hoge archeologische waarde
- Terrein van zeer hoge archeologische waarde, beschermd

IKAW

- lage trefkans (water)
- middelhoge trefkans (water)
- hoge trefkans (water)
- lage trefkans
- water
- middelhoge trefkans
- ongekarteerd
- hoge trefkans
- zeer lage trefkans

Bijlage 3: Locatiekaart

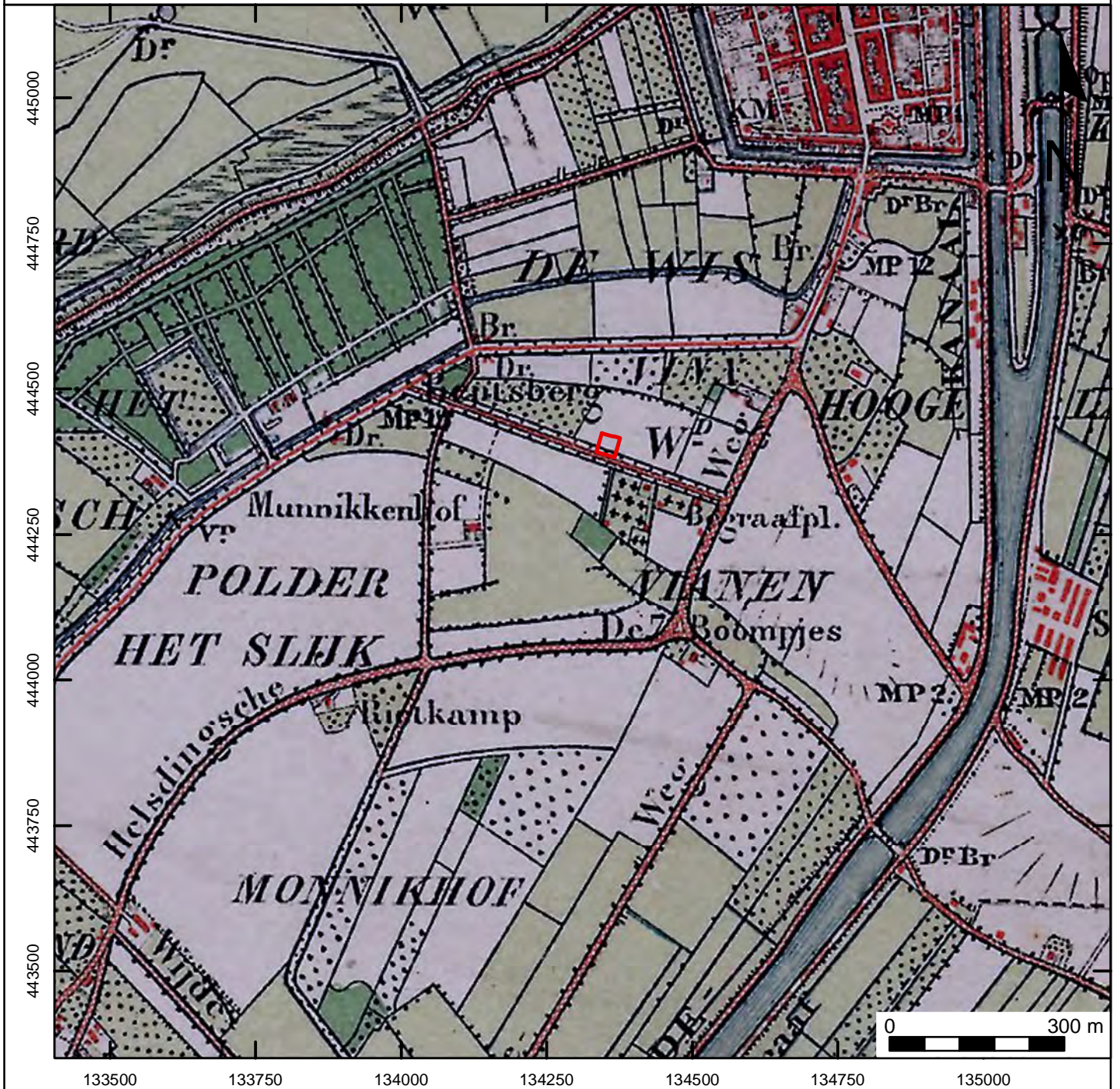
Projectnummer: 33950512
Projectnaam: Vianen, Sparrendreef 33

Legenda

 Plangebied

Bijlage 4: Topografische militaire kaart 1902

Projectnummer: 33950512
Projectnaam: Vianen, Sparrendreef 33

Legenda

 Plangebied

Bijlage 5: Periodentabel

